

Predkladacia správa

Slovenská republika ako samostatný štát je členom Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného (ďalej len „Konferencia“) od roku 1993. Do konca roku 1992 bola členom Konferencie Československá federatívna republika.

Konferencia je jedinou medzinárodnou organizáciou v oblasti medzinárodného práva súkromného a procesného, ktorej cieľom je „pracovať na progresívnej harmonizácii noriem medzinárodného práva súkromného“ (článok 1 Štatútu). V rámci svojej doterajšej činnosti prijala Konferencia tridsaťpäť dohovorov v oblasti medzinárodného práva súkromného a procesného a má 65 členov, medzi ktorých patria aj všetky členské štáty Európskej únie. Slovenská republika je v súčasnosti viazaná trinástimi dohovormi.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky bolo uznesením vlády Slovenskej republiky č. 958/1992 ustanovené za odborného gestora členstva Slovenskej republiky v Konferencii a vykonáva funkciu tzv. národného orgánu pre styk s Konferenciou. Činnosť Konferencie má výrazný dopad na činnosť slovenskej justície vo vzťahu k cudzine a na zabezpečenie účinnej ochrany práv fyzických a právnických osôb.

Prvé zasadnutie Konferencie zvolala v roku 1893 vláda Holandského kráľovstva. Na siedmom zasadnutí v roku 1951 bol vypracovaný štatút Konferencie (ďalej len Štatút“) ako medzivládnej organizácie. Štatút nadobudol platnosť 15. júla 1955¹.

Na 20. Diplomatickom zasadnutí Konferencie, ktoré sa konalo v dňoch 14.-30.06.2005 v Haagu, bol prijatý „Záverečný akt 20. Diplomatického zasadnutia“. Zasadnutie okrem iného prijalo rozhodnutia urobené v dôsledku vyslovenia požiadavky Európskeho spoločenstva stať sa členom Konferencie. Pristúpenie Európskeho spoločenstva (ďalej len „Spoločenstvo“), prípadne akejkolvek inej regionálnej organizácie ekonomickej integrácie (ďalej len „ROEI“) ku Konferencii, vyvolalo súčasne potrebu zmeniť Štatút Konferencie v pôvodnom znení z roku 1955.

Spoločenstvo požiadalo o členstvo v Konferencii a otvorenie rokovaní v tejto súvislosti v decembri 2002 a táto požiadavka stať sa členom Konferencie bola vzatá do úvahy na zasadnutí Zvláštnej komisie pre všeobecné otázky a zameranie, ktoré sa konalo 01.-03. 04. 2003 v Haagu. Principiálne rozhodnutie o prijatí Spoločenstva za člena Konferencie bolo prijaté na zasadnutí Zvláštnej komisie pre všeobecné otázky a zameranie v dňoch 06.-08.04. 2004. Zmeny Štatútu boli navrhnuté v súlade s doterajšou praxou a postupmi Konferencie.

Hlavným účelom návrhov a odporúčaní zmien je normalizovať situáciu, ktorá vznikla v dôsledku toho, že členské štáty delegovali na Spoločenstvo časť svojej právomoci prijímať právne nástroje v oblasti medzinárodného práva súkromného a to s interným a externým

¹ K 30. júnu 2005 popri zakladajúcich štátoch: Nemecko, Rakúsko, Belgicko, Dánsko, Španielsko, Fínsko, Francúzsko, Taliansko, Japonsko, Luxembursko, Nórsko, Holandsko, Portugalsko, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Švédsko a Švajčiarsko, prijali štatút tieto štáty: Juhoafrická republika, Albánsko, Argentína, Austrália, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Brazília, Bulharsko, Kanada, Česká republika, Chile, Čínska ľudová republika, Cyprus, Chorvátsko, Egypt, Estónsko, Spojené štáty americké, Macedónska republika, Ruská federácia, Gruzínsko, Grécko, Maďarsko, Írsko, Island, Izrael, Jordánsko, Lotyšsko, Litva, Malajzia, Malta, Maroko, Mexiko, Monako, Nový Zéland, Panama, Paraguaj, Peru, Poľsko, Kórejská republika, Rumunsko, Srbsko a Čierna Hora, Slovenská republika, Slovinsko, Srí Lanka, Surinam, Turecko, Ukrajina, Uruguaj, Venezuela.

účinkom. Výsledkom teda je, že Spoločenstvo získalo delegovaním určité právomoci výlučného charakteru, kým ostatné sú rozdelené medzi Spoločenstvo a členské štáty Spoločenstva. Vzhľadom na novonadobudnuté vonkajšie kompetencie a na rastúce sa zapojenie Spoločenstva do práce Konferencie vznikla potreba, aby sa Spoločenstvo stalo plnoprávnym členom Konferencie. Ak by v takomto prípade, zostalo Spoločenstvo len v pozícii pozorovateľa, vznikla by nerovnováha v právomoci. Plnoprávne členstvo Spoločenstva v Konferencii je zásadné z politického ako aj právneho dôvodu. Z politického hľadiska poskytne členstvo Spoločenstvu status zodpovedajúci jeho novej úlohe významného medzinárodného aktéra v oblasti civilnej justičnej spolupráce. Z právneho hľadiska umožní členstvo Spoločenstvu zúčastňovať sa na dojednávani dohovorov v oblastiach, v ktorých má právomoc v plnom rozsahu a súčasne umožní Spoločenstvu zabezpečiť konzistentnosť a súdržnosť medzi jeho pravidlami a pripravovanými medzinárodnými nástrojmi. S pristúpením ROEI ku Konferencii sú prioritou zmeny Štatútu a tiež určité zmeny týkajúce sa doterajšej praxe uplatňovanej v Konferencii.

Článok 12 Štatútu ustanovuje, že „Štatút sa môže zmeniť, ak zmenu schvália dve tretiny členských štátov“ (minimálne 44 zo 65 členských štátov Konferencie). Nové navrhnuté znenie Štatútu je výsledkom diskusií a konzultácií s členskými štátmi a Stálym Byrom Konferencie. Hlavnou motiváciou zmeny pôvodného článku 12 Štatútu bolo objasniť postup pri zmene Štatútu, odstrániť nejednoznačnosť čo sa týka nadobudnutia platnosti zmien Štatútu a vyhnúť sa situácii, keď štát bol nútený Štatút vypovedať vďaka prijatiu jeho zmeny, proti ktorej vzniesol námietku o nemožnosti jej implementovania do národného poriadku.

Zmeny Štatútu prijaté na 20. Diplomackom zasadnutí Konferencie sú v jeho texte vyznačené, resp. zvýraznené hrubým písmom.

Po prijatí Záverečného aktu 20. Diplomackého zasadnutia Konferencie boli členské štáty Konferencie vyzvané, aby písomne informovali Stále byro Konferencie o schválení zmien Štatútu a to v lehote deviatich mesiacov od skončenia 20. Diplomackého zasadnutia, t.j. do 01.04.2006.

Štatút v zmysle článku 7 odsek 4 Ústavy Slovenskej republiky je možné charakterizovať ako „medzinárodnú zmluvu, z ktorej vzniká Slovenskej republike členstvo v medzinárodnej organizácii“. Podľa článku 20 Zásad vlády Slovenskej republiky pre oblasť medzinárodných zmlúv, schválených uznesením č. 615 zo dňa 26.08.1997 sa pri zmene zmluvy postupuje rovnako ako pri uzavieraní zmluvy, pokiaľ zmluva neustanoví inak. Na platnosť medzinárodnej zmluvy, z ktorej vzniká Slovenskej republike členstvo v medzinárodnej organizácii, sa podľa článku 7 odsek 4 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje súhlas Národnej rady Slovenskej republiky.

Predkladaný materiál bol prerokovaný v rámci pripomienkového konania jednotlivými rezortmi ako aj ďalšími pripomienkujúcimi subjektami. Vyhodnotenie pripomienkového konania je súčasťou predkladaného materiálu.

Protokol nemá finančný, ekonomický, environmentálny vplyv, ani vplyv na zamestnanosť a podnikateľské prostredie.